

10.1.2022

Kaupunkiteknikan keskus
Investoinnit, Suunnittelu
Sitowise Oy / Marika Bremer

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

KAAVA-ALUEET: Finnöö-Djupsundsbäcken

PUISTON NIMI: Sentraalinpelto ja Hyljemäenpelto

1 HANKKEEN TAUSTA, LÄHTÖKOHDAT JA PERUSTELUT

Suunnittelualue sijaitsee Finnöö-Djupsundsbäcken kaava-alueella ja käsittää Sentraalinpellon ja osan Hyljemäenpellon virkistysalueista. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa VL-1 lähivirkistysaluetta ja VL-2 virkistysaluetta. Asemakaavaan on merkitty ohjeelliset jalankululle ja pyöräilylle varatut alueen osat. Osa näistä yhteyksistä on toteutettu. Suunnittelualueesta merkittävä osa on asemakaavassa merkitty s-1-alueeksi, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojeltuja liito-oravien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Kaitaantiehen, idässä uusiin asemakaavoitettuihin kerrostalokortteleihin, osin Hyljetiehen ja osin hyväksytyn Hyljetien katusuunnitelman suunnittelualueen (6844/016, 16.10.2017) rajaan. Lännessä suunnittelualue rajautuu olemassa oleviin pientalokortteleihin. Suunnittelualueen eteläpuolella on Kaitaan koulun ja lukion tekonurmikenttä. Suunnittelualueen pohjoisosassa on muuntamo.

Suunnittelualueen läpi kulkee Hyljekaaren jatkeena oleva jalankulun ja pyöräilyn reitti. Pohjoisosassa on itä-länsisuuntainen pp-reitti sekä yhteys Kaitaantien alikulun kautta pohjoiseen.

livisniemen koulupolun ja Hyljetien välillä on tallautunut polku, jota koululaiset käyttävät. Koululaiset kulkevat myös pallokentän aidan vierustaa. Nykyinen livisniemen koulupolun päästä pohjoiseen lähtävä puistokäytävä tulee katkeamaan uuden kerrostalokorttelin rakentua. Näin ollen koululaisten reittejä on syytä parantaa.

Sentraalinpolun etelä-pohjoissuuntainen osuus jätetään toteuttamatta, jotta ekologinen yhteys pystytään säilyttämään mahdollisimman vahvana. Hyljetielle on hyvät etelä-pohjoissuuntaiset kevyen liikenteen yhteydet.

Samaan aikaan Sentraalinpellon puistosuunnittelun kanssa on käynnissä Hyljetien kadun rakennussuunnittelu. Hyljetielle on suunniteltu uusia korotettuja suojateitä ja uusi jalkakäytävä kadun länsilaidalle sekä itälaidalle eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä.

Suunnittelualue on nykyisellään pääosin metsäaluetta. Alueen puusto on hyvin tasaikäistä ja koivuvaltaista, joten puustoa olisi hyvä kehittää lajistoltaan monimuotoisemmaksi ja laventaa ikärakennetta. Alueella on liito-oravan ydinalue sekä säilytettäviä ja kehitettäviä liito-oravan kulkuyhteyksiä. Alueelle on myös sijoitettu liito-oravapönttöjä. Erityisesti alueen pohjoisosassa VL-2 alueella liito-oravan kulkuyhteyttä tulee kehittää. Suunnitelmassa lisätään puustoa tukemaan liito-oravayhteyksiä.

Maaperä alueella on savea ja hiekkaa. Alueella ei ole GTK:n määritelmän mukaan potentiaalisia happamia sulfaattimaita. Savimaiden kohdalla sulfidimaiden esiintyminen on kuitenkin mahdollista.

Suunnittelualueelle kertyy hulevesiä laajalta alueelta ja puistoalueet ovat tärkeitä alueellisen tulvahallinnan kannalta. Erityisesti pohjoisosa on hyvin kostea. Djupsundsbäckenin kaupunkipuron tulvakuormaa ei voida kasvattaa, sillä sen kapasiteetti on nykyisellään todettu paikoittain riittämättömiksi ajoittain esiintyvissä hulevesi- ja meritulvatilanteissa. Djupsundsbäckenin puroon laskevan ojan suulle on asennettu takaiskuventtiili, joka suojaa Sentraalipellon puistoa purossa esiintyviltä tulvilta. Ympäröivät kiinteistöt pihoineen ovat tulvatason yläpuolella. Sentraalipellon puistoon tulee varata riittävästi lammikoitumistilavuutta niitä tulvatilanteita varten, kun luukku on kiinni ja vesi ei pääse virtaamaan normaaliin tapaan Djupsundsbäckenin puroon.

Uudet kerrostalokorttelit lisäävät hulevesien määrää ja vähentävät nykyistä tulvatilaa, minkä vuoksi puistoihin lisätään viivytyskapasiteettiä hulevesipainanteilla. Hulevesipainanteet liitetään puiston nykyiseen ojaverkostoon, joka kunnostetaan kevyesti.

2 SUUNNITELMAN TAVOITTEET

Hulevesien ja alueen vesitasapainon osalta tavoitteena on hallita lisääntyviä hulevesimääriä kasvattamatta Djupsundsbäckenin puron hulevesikuormaa. Alueen vesillä on vaikutus alueen kasvillisuuteen ja sitä kautta myös liito-oraviin. Viereiset kiinteistöt saava purkaa pihan hulevesiä puiston puolelle, mikä on huomioitu suunnitteluratkaisuissa.

Liito-oravan reittejä kehitetään ja vahvistetaan ja muut suunnitelmataratkaisut sovitetaan ympäristöön niin, ettei liito-oravan ydinalue vaarannu. Näin pyritään turvaamaan liito-oravan suotuinen suojelutaso.

Djupsundsbäckenin puron ekologista tilaa ja toimivuutta ekologisena yhteytenä vahvistetaan istuttamalla uoman läheisyyteen varjostavaa puustoa.

Koululaisille ja muille kävelijöille ja pyöräilijöille esitetään turvallinen, valaistu ja talvisin aurattava reitti livisniemen koulupolulta Hyljetielle, jossa alustavan aikataulun mukaan vuoden 2022 aikana rakennetaan suojatie sekä kadun länsireunaan jalkakäytävä Kaitaantien suuntaan, ja muutetaan itäreunalla oleva yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie erotelluksi.

3 SUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Puiston pohjoisosassa tonttien alle jäävä etelä-pohjoissuuntainen oja siirretään puiston puolelle lähelle tonttien rajaa. Oja yhdistää Hyljekaaren päästä tulevan ojan, vanhat pelto-ajat ja livissyvän päästä tulevan ojan johtaen hiljalleen kaikki vedet kohti Djupsundsbäckenin puroon purkavaa nykyistä rumpua. Ojaan tehdään puiden lomaan pieniä leventymiä viivytystilavuuden lisäämiseksi.

Erityisesti puiston pohjoisosaan ja Djupsundsbäckenin puroon molemmin puolin istutetaan uusia puita vahvistamaan liito-oravareittiä ja parantamaan uoman ekologista tilaa. Nykyisiä nurmialueita kehitetään niittymäiseksi.

Pp-tien ja kerrostalon välissä on tilavaraus kiinteistön nostopaikalle. Olemassa oleva pp-tie säilyy kivituhkapintaisena ja se valaistaan.

livisniemen koulupolun päästä rakennetaan nykyisen puistokäytävän jatkeeksi uusi puistokäytävä (osa Sentraalinpolkua) kohti Lapiarinpolkua ja suunniteltua korotettua suojetietä. Reitti on kivituhkapintainen ja se valaistaan.

Puiston eteläosan tonttien rajalle ja livisniemen koulupolun jatkeen reunaan kaivetaan loiva niskaoja.

Nykyinen metsikönläpi kulkeva polku ja pallokentän aidan vierustan polku säilyvät. Metsäpolkua vahvistetaan hakkeen ja kivituhkan sekoituksella. Metsäpolun vieressä kulkeva oja säilyy nykyisellään ja sen tilavuutta lisätään varovasti kaivamalla. Polun ja ojan ympäristössä on liito-oravalle tärkeä elinalue.

4 SUUNNITELMAN VAIKUTUKSET

Etelä-pohjoissuuntainen osa ekologista yhteyttä on esitetty tässä puistosuunnitelmassa säilytettäväksi ja parannettavaksi. Ekologisen yhteyden painopiste on esitetty puiston länsiosalle, jossa ei tehdä puustoon vaikuttavia rakentamistoimenpiteitä. Sentraalinpolun etelä-pohjoissuuntaista osuutta ei toteuteta, jotta ekologinen yhteys säilyy mahdollisimman vahvana.

Liito-oravayhteys itään Syvänsalmenpuiston suuntaan, Djupsundsbäckenin puron varteen, on esitetty kehitettäväksi ja vahvistettavaksi puuistutuksin. Yhteys tulee jatkumaan Syvänsalmenpuistossa. Puusto varjostaa samalla myös uomaa ja luo suojaa vesieläimille.

Esitetyt hulevesiratkaisut mahdollistavat hulevesien viivytyksen, hallitun tulvimisen sekä ohjautumisen pois alueelta.

Uusi/uudelleen linjattava pp-tie livisniemen koulupolulta Hyljetielle (osa Sentraalin polkua) mahdollistaa sujuvan ja turvallisen liikkumisen alueella erityisesti koululaisia ajatellen.

5 KUSTANNUKSET JA AIKATAULU

Sentraalinpuiston rakennuskustannukset ilman arvonlisäveroa ovat yhteensä noin 60 000 euroa.

Lisääntyvät (uutta raittia, hulevesipainanteita ja ojia, jotka eivät ole olleet R3 ylläpitoluokassa) ylläpitokustannukset ovat 2 200 € /vuosi.

Rakennussuunnitelmat laaditaan keväällä 2022. Rakentamisen aikataulu ei ole vielä tiedossa.

6 VUOROVAIKUTUS

Puistosuunnitelmaluonnos on ollut kommentoitavana ajalla 1.11-15.11.2021 Ota Kantaa-palvelussa. Otakantaa-palvelussa nähtävillä ollut aineisto keräsi kolme kommenttia ja sähköpostitse saatiin kaksi kommenttia (5 kpl yhteensä).

Palautevastauksissa korostui erityisesti huoli ja vastarinta esitetystä pyöräilybaanasta, palautteessa nousi myös esille valaistujen, turvallisten ja talvisin aurattavien kulkureittien merkittävyys koululaisille. Ekologisen yhteyden parantamiseen ja säilyttämiseen Hannusmetsän suuntaan toivottiin riittävää ja kestäväää ratkaisua sekä hulevesien ohjaamista niin, että rakennetulle ympäristölle ei aiheudu tulvariskiä. Kulkureittien valaistuksesta oli myös toivetta, että sitä ei esitetä, koska muun rakennetun ympäristön ja lisärakentamisen myötä tulee olemaan jo sen verran valoa, että se häiritsee yöeläimiä kuten lepakoita ja liito-oravavia.

Luonnosvaiheessa suunnitelmassa esitetty pyöräilybaana rajattiin pois Sentraalipellon ja Hyljemäenpellon puistosuunnitelmasta, koska pyöräilybaana on jo esitetty hyväksytyssä Hyljetien katu- ja puistosuunnitelmassa 16.10.2017 (6844/016). Pyöräilybaanan jatkuminen Hyljetien suunnitelmasta livisniemen suuntaan suunnitellaan myöhemmin erillisessä hankkeessa.

Koululaisille ja muulle kevyelle liikenteelle on esitetty valaistu, turvallinen ja talvisin aurattava reitti Kaitaan koulun ja lukion tontin koillisreunalta Hyljetielle, jossa alustavan aikataulun mukaan vuoden 2022 aikana rakennetaan suojatie sekä kadun länsireunaan jalkakäytävä Kaitaantielle päin ja muutetaan itäreunalla oleva yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie erotelluksi.

Valaistuksen osalta tutkimme jatkosuunnittelussa mahdollisuuden käyttää valaisimia, joissa on liiketunnistimet ja yöaikainen himmennystä siten, että valaistus himmenee esim. 50 % tasoon keskiyöllä.

Ekologinen yhteys kohti Hannusmetsää on esitetty tässä puistosuunnitelmassa säilytettäväksi ja parannettavaksi. Sentraalinpolun etelä-pohjoissuuntainen osuus jätetään rakentamatta. Ekologisen yhteyden painopiste on esitetty puiston länsiosalle, jossa puistosuunnitelmassa on esitetty täydentäviä monilajisia puuistutuksia.

Puiston hulevedet kertyvät laajalta alueelta ja erityisesti puiston pohjoisosa on kostea. Djupsundsbäckenin kaupunkipuron tulvakuormaa ei voidaan kasvattaa. Lisäksi puiston pohjoisreunalla olevan raitin rumpuun on asennettu takaisinvirtauksen esto, joka suojaa Sentraalipellon puistoa tulvilta. Ympäröivät kiinteistöt ovat tulvakorkeuden yläpuolella. Puistosuunnitelmassa esitämme lammikoitumistilavuutta niitä tulvatilanteita varten, kun takaisinvirtauksen eston luukku on kiinni ja vesi ei pääse virtamaan normaaliin tapaan Djupsundsbäckenin puuroon.

Uudet kerrostalokorttelit lisäävät hulevesien määrä puistossa, minkä vuoksi puistoon lisätään viivytykskapasiteettiä hulevesipainanteilla. Hulevesipainanteet liitetään puiston nykyiseen ojaverkostoon.